

VENDIM
Nr. 76, datë 16.12.2016
NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedjakryetar i Gjykatës Kushtetuese

Vladimir Kristo	anëtar i	“	“
-----------------	----------	---	---

Sokol Berberi	anëtar i	“	“
---------------	----------	---	---

Vitore Tusha	anëtare e	“	“
--------------	-----------	---	---

Altina Xhoxhaj	anëtare e	“	“
----------------	-----------	---	---

Gani Dizdari	anëtar i	“	“
--------------	----------	---	---

Besnik Imeraj	anëtar i	“	“
---------------	----------	---	---

Fatmir Hoxha,	anëtar i	“	“
---------------	----------	---	---

me sekretare Edmira Babaj, në datën 21.7.2016, mori në shqyrtim në seancë plenare, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 46 Akti, që u përket palëve:

KËRKUESE: shoqëria “Karl Gega Konstruksion” sh.p.k.

SUBJEKT I INTERESUAR: Bashkia Tiranë

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën i vendimit nr. 00-2014-2304 (282), datë 10.4.2014, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë (dhomë këshillimi).

BAZA LIGJORE: Nenet 41, 42, 131/f dhe 134/1/g, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ); ligji nr.8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Fatmir Hoxha, shqyrtoi pretendimet e kërkuases, që kërkoi pranimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Nga materialet bashkëlidhur kërkesës rezulton se kërkuësja, shoqëria “Karl Gega Konstruksion” sh.p.k. në cilësinë e sipërmarrësit ka lidhur me subjektin e interesuar, Bashkinë Tiranë, dy kontrata sipërmarrje për sistemin dhe asfaltimin e rrugës “Vasil Shanto” – ura “Irfan Tomini”. Sipas kontratave periudha e garancisë së punimeve ka qenë 12 muaj duke përcaktuar se 5 % e vlerës do t’i mbahej sipërmarrësit në formën e garancisë. Në përfundim të punimeve kërkuësja ka kërkuar kthimin e shumës së garancisë së punimeve dhe në kushtet kur kjo kërkesë nuk është plotësuar, i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë duke paditur subjektin e interesuar Bashkinë Tiranë me kërkesëpadi me objekt detyrimin për të përmbushur detyrimet kontraktore sipas kontratave të sipërmarrjes të lidhura në datat 10.5.2000 dhe 30.6.2000, si dhe detyrimin për të paguar kamatëvonesat.

2. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 10238, datë 8.12.2009, ka vendosur rrëzimin e kërkesëpadisë.

3. Mbi ankimin e subjektit të interesuar, Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr.1921, datë 21.10.2010, ka vendosur ndryshimin e vendimit nr. 10238, datë 8.12.2009 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, duke vendosur pranimin e padisë, detyrimin e subjektit të interesuar të paguajë vlerën e garancisë në masën 5 % sipas kontratave përkatëse, si dhe kamatëvonesat duke filluar nga data 31.10.2002 deri në ekzekutimin e vendimit.

4. Kundër këtij vendimi ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë subjekti i interesuar, si dhe kundërrekurs kërkuësja. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2014-2304

(282), datë 10.4.2014, ka vendosur prishjen e vendimit nr. 1921, datë 21.10.2010, të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe lënien në fuqi të vendimit nr. 10238, datë 8.12.2009, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

II

5. **Kërkuesja shoqëria “Karl Gega Konstruktion” sh.p.k.**, i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese me pretendimin për shfuqizimin e vendimit nr. 00-2014-2304 (282), datë 10.4.2014, të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, duke parashtruar si vijon:

5.1 Në Gjykatën e Lartë është zhvilluar një proces jo i rregullt ligjor pasi është cenuar e drejta e njoftimit për gjykim. Kërkuesja nuk është njoftuar 21 ditë para shqyrtimit të rekursit, por as në një moment tjetër, sipas nenit 61, të ligjit nr. 49, datë 3.5.2012, “Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”. Gjykimi është zhvilluar në datën 10.4.2014 ndërsa ndryshimet në ligj lidhur me mënyrën e njoftimit janë bërë me ligjin nr. 100, datë 31.7.2014, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 49, datë 3.5.2012, “Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”. Shoqëria nuk ka marrë dijeni për vendimin e gjykatës.

5.2 Është cenuar parimi i gjykimit nga një gjykatë e caktuar me ligj, pasi Kolegji Administrativ e ka shqyrtuar çështjen në themel, duke rivlerësuar provat e marra nga gjykatat e zakonshme e duke vendosur në kundërshtim me to.

5.3 Është cenuar parimi i pritshmërive të ligjshme dhe barazisë në të drejta, pasi Kolegji e ka konsideruar kushtin penal si garanci për deformimet dhe veset e veprës, në kundërshtim edhe me jurisprudencën e saj.

5.4 Është cenuar parimi i arsyetimit të vendimit gjyqësor, pasi Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë duhet të arsyetonte si ka arritur në përfundimin se garancia për deformimet dhe veset e veprës është kusht penal vlerësues.

5.5 Është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosgjykimit të çështjes brenda një afati të arsyeshëm nga Gjykata e Lartë. Sipas nenit 60, të ligjit nr. 49/2012, Gjykata e Lartë e shqyrton çështjen brenda 90 ditëve. Rezulton se dosja është dërguar për gjykim në datën 22.12.2010 dhe vendimi është marrë në datën 10.4.2014.

6. **Subjekti i interesuar, Bashkia Tiranë**, nuk ka paraqitur prapësime me shkrim.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkueses

7. Gjykata vlerëson se kërkuesja, shoqëria “Karl Gega Konstruktion” sh.p.k., legjitimohet *ratione personae* pasi parashikohet si subjekt nga neni 134+/1/g i Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, si dhe *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur brenda afatit 2-vjeçar të parashikuar nga neni 30, pika 2, i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

Gjithashtu kërkuesja legjitimohet *ratione materiae*, pasi pretendimet e saj hyjnë në juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese. Gjykata në vijim do të shqyrtojë pretendimin për cenimin e së drejtës së njoftimit dhe parimin e gjykimit brenda një afati të arsyeshëm në këndvështrim të standardeve që imponon procesi i rregullt ligjor në kuptimin kushtetues.

B. Për pretendimin e cenimit të së drejtës për të marrë pjesë në gjykim

8. Kërkuesja ka pretenduar se është cenuar e drejta për të marrë pjesë në gjykim pasi nuk ka marrë dijeni për zhvillimin e gjykimit në Gjykatën e Lartë. Edhe pse bazuar në nenin 21, të ligjit nr. 49/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative” (ligji nr. 49/2012) njoftimi duhet të bëhej nga sekretaria, kjo e

fundit nuk ka marrë masa për të përmbushur detyrimin ligjor.

9. Gjykata, bazuar në materialet e çështjes konkrete, konstaton se Gjykata e Lartë është vënë në lëvizje me rekursin e subjektit të interesuar, Bashkisë Tiranë, në datën 19.11.2010 dhe sipas dëftesës së komunikimit kërkuesja ka marrë dijeni për rekursin në datën 30.11.2010 dhe në datën 9.12.2010 ajo ka paraqitur kundërrekurs. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë në datën 3.7.2013 ka vendosur kalimin e çështjes për gjykim kurse në datën 10.4.2014 Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka nisur shqyrtimin e saj.

10. Gjykata vëren se me miratimin e ligjit nr. 49/2012 është parashikuar, mes të tjerash, edhe procedura e gjykimit të këtyre çështjeve. Sipas nenit 59 të këtij ligji pala kundër së cilës është bërë rekurs mund të kundërshtojë pretendimet e ngritura në rekurs brenda 15 ditëve nga komunikimi i rekursit dhe mosparaqitja e kundërrekursit brenda këtij afati sjell humbjen e së drejtës për të paraqitur pretendimet në një fazë të mëvonshme në Gjykatën e Lartë. Dërgimi i dosjes së gjykimit në Gjykatën e Lartë bëhet brenda 10 ditëve nga data e përfundimit të komunikimeve të rekursit e kundërrekursit palëve ndërgjyqëse në proces, bazuar në nenin 60 të ligjit. Shqyrtimi i rekursit në Gjykatën e Lartë, sipas nenit 61 të ligjit, si rregull bëhet mbi bazë dokumentesh në dhomën e këshillimit. Për efekt të gjykimit gjyqtari relator cakton datën dhe orën për shqyrtimin e çështjes në dhomën e këshillimit, duke urdhëruar njoftimin e palëve. Sipas pikës 2, të nenit 61 të ligjit, sekretaria e gjykatës njofton sipas rregullave të përcaktuara për gjykimin në shkallë të parë dhe me shpallje ditën dhe orën e shqyrtimit të rekursit, si dhe përbërjen e trupit gjykues të paktën 21 ditë përpara. Po ashtu, ligji ka parashikuar edhe rastet kur çështja shqyrtohet në seancë gjyqësore me praninë e palëve bazuar në nenin 62. Ligji nr. 49/2012 është ndryshuar me ligjin nr. 100, datë 31.7.2014, “Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin nr. 49/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”. Me këtë ligj ka ndryshuar edhe neni 61 lidhur me mënyrën e njoftimit të palëve, duke përcaktuar se sekretaria e gjykatës njofton me shpallje ditën dhe orën e shqyrtimit të rekursit.

11. Gjykata konstaton se shqyrtimi i çështjes nga Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë është bërë sipas ligjit nr. 49/2012. Bazuar në procesverbalin e seancës gjyqësore, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë gjatë seancës së datës 10.4.2014 është tërhequr për të marrë vendim dhe nuk rezulton të ketë verifikuar nëse kërkuesja ka marrë dijeni për zhvillimin e gjykimit, sipas rregullave të përcaktuara në neni 61/2, të ligjit nr. 49/2012, në të cilin është parashikuar: “*Gjyqtari relator cakton datën dhe orën për shqyrtimin e çështjes në dhomë këshillimi, duke urdhëruar njoftimin e palëve. Sekretaria e gjykatës njofton, sipas rregullave të përcaktuara për gjykimin në shkallë të parë dhe me shpallje, ditën dhe orën e shqyrtimit të rekursit, si dhe përbërjen e trupit gjykues të paktën 21 ditë përpara*”. Në përfundim të shqyrtimit Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur prishjen e vendimit nr. 1921, datë 21.10.2010, të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe lënien në fuqi të vendimit nr. 10238, datë 8.12.2009, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

12. Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar dallimin mes shqyrtimit të rekursit në dhomën e këshillimit, sipas nenit 480 të KPC-së, si fazë paraprake ku vlerësohet plotësimi ose jo i kriterëve për kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë gjyqësore, dhe shqyrtimit të çështjeve në seancë gjyqësore mbi bazë dokumentesh sipas ligjit nr. 49/2012. Megjithëse në shqyrtimin e çështjeve administrative Gjykata, përgjithësisht, procedon me shqyrtimin jo në seancë publike me praninë e palëve, por në dhomë këshillimi mbi bazën e dokumenteve të paraqitura, kjo nuk nënkupton se ky lloj gjykimi përjashton detyrimin për njoftimin e rregullt të palëve në mënyrë që të mbrohen në procesin gjyqësor ku janë palë me anë të paraqitjes së komenteve apo prapësimeve lidhur me pretendimet e palës që ka vënë në lëvizje gjykatën. Qëllimi i ligjvënësit në krijimin e gjykatave administrative ka qenë thjeshtimi i procedurave me objekt zgjidhjen e mosmarrëveshjeve administrative, por duke garantuar mbrojtjen efektive të të drejtave subjektive dhe interesave të ligjshëm të personave nëpërmjet një procesi të rregullt gjyqësor dhe brenda afateve të shpejta e të arsyeshme (*shih vendimin*

nr. 59, datë 16.9.2016, të Gjykatës Kushtetuese).

13. Në këtë kuptim, Gjykata thekson se Gjykata e Lartë ka detyrimin jo vetëm të njoftojë rregullisht palët për procesin, por edhe t'u sigurojë atyre mundësinë që të marrin pjesë në proces dhe të dëgjohen, qoftë edhe mbi bazën e dokumenteve. Për këtë qëllim Gjykata e Lartë duhet t'u garantojë palëve të drejtën që jo vetëm të njihen në kohë me pretendimet e palës tjetër, por edhe të kenë mundësinë që t'i kundërshtojnë ato apo të paraqesin argumentet e tyre për çështjen (*shih vendimin nr. 29, datë 19.5.2016, të Gjykatës Kushtetuese*).

14. Bazuar në standardet e mësipërme, Gjykata çmon se në çështjen objekt shqyrtimi, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë nuk ka zbatuar rregullat e njoftimit sipas pikës 2, të nenit 61, të ligjit nr. 49/2012, "Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative", duke cenuar të drejtën për një proces të rregullt ligjor. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuësës se si pasojë e mosnjoftimit i është mohuar e drejta për të marrë pjesë në gjykim dhe për t'u dëgjuar është i bazuar.

C. Për pretendimin e cenimit të parimit të gjykimit brenda një afati të arsyeshëm

15. Kërkuësja ka pretenduar se është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosgjykimin të çështjes brenda një afati të arsyeshëm nga Gjykata e Lartë. Sipas nenit 60, të ligjit nr. 49/2012, Gjykata e Lartë e shqyrton çështjen brenda 90 ditëve, ndërkohë rezulton se dosja është dërguar për gjykim në datën 22.12.2010 ndërsa vendimi është marrë në datën 10.4.2014.

16. Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se në bazë të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës individit legjitimohet për të vënë në lëvizje Gjykatës Kushtetuese për pretendimin e cenimit të së drejtës së gjykimin të çështjes brenda një afati të arsyeshëm gjatë zhvillimit të procesit të gjykimin, pasi legjislacioni i brendshëm nuk parashikon mjete të tjera juridike efektive për mbrojtjen e kësaj të drejte kushtetuese (*shih vendimin nr. 12, datë 5.3.2012, të Gjykatës Kushtetuese*).

17. Lidhur me të drejtën e gjykimin brenda një afati të arsyeshëm Gjykata Kushtetuese ka theksuar se arsyeja e zgjatjes së procesit duhet të vlerësohet mbi bazën e kriterëve të përcaktuara në jurisprudencën e GJEDNJ-së, sipas së cilës arsyeshmëria e kohëzgjatjes së procesit gjyqësor duhet të vlerësohet nën dritën e rrethanave të veçanta të çështjes, duke pasur parasysh sidomos kompleksitetin e çështjes, sjelljen e kërkuësit, sjelljen e autoriteteve, si dhe rrezikun që passjell për kërkuësin kjo te zgjatje e afateve të gjykimin (*shih vendimin nr. 18, datë 19.7.2005; nr.1, datë 19.1.2009, të Gjykatës Kushtetuese*). Në çështjen konkrete vlerësimi i elementeve të sipërcituara është me rëndësi për të arritur në përfundimin nëse ndodhemi para cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si rrjedhojë e te zgjatjes së afatit gjykimin.

i) Periudha e kohës që duhet marrë në konsideratë

18. Lidhur me periudhën e kohës që duhet marrë në konsideratë në çështjen në shqyrtim rezulton se nga momenti i depozitimit të rekursit nga subjekti i interesuar në datën 19.11.2010 deri në dhënien e vendimit në datën 10.4.2014 ka kaluar një afat prej 4 vjetësh për gjykimin e çështjes nga Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë. Në nenin 60/2, të ligjit nr. 49/2012 të sipërcituar parashikohet detyrimi për shqyrtimin e çështjes brenda 90 ditëve nga dërgimi i saj prej gjykatës ku është depozituar rekursi.

ii) Kompleksiteti i çështjes

19. Mosmarrëveshja objekt gjykimi është e natyrës administrative dhe parashikohet e rregullohet sipas ligjit nr. 49/2012, "Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative". Objekti i saj është vlerësimi i detyrimit kontraktual si rrjedhojë e kontratave të sipërmarrjes të lidhura midis kërkuësës dhe subjektit të interesuar. Nga shqyrtimi i dokumentacionit çështja nuk paraqet rrethana komplekse që mund të justifikojnë vonesa në shqyrtimin e saj.

iii) Interesi dhe sjellja e kërkuësës

20. Vlerësimi i sjelljes dhe interesit të kërkueses është një element tjetër përcaktues i kohëzgjatjes së arsyeshme të procedimeve. Nga aktet bashkëlidhur kërkesës Gjykata çmon se kërkuessa ka vepruar në përputhje me të drejtat procedurale, duke shfaqur interes të vazhdueshëm për gjykimin e çështjes brenda një afati sa më të përshtatshëm për të dhe nuk rezulton të jetë bërë shkak apo të ketë shkaktuar vonesa në këtë drejtim.

iv) Sjellja e autoriteteve

21. Në këtë drejtim, Gjykata Kushtetuese ka theksuar në nenin 42 të Kushtetutës e Republikës së Shqipërisë, si dhe në nenin 6 të KEDNJ-së parashikohet detyrimi për organizimin e sistemit ligjor të vendit në mënyrë të tillë që gjykatat të plotësojnë kërkesat e standardeve për një proces të rregull ligjor, përfshirë këtu edhe atë të gjykimin brenda afatit të arsyeshëm. Në këtë drejtim gjykatat kanë për detyrë të sigurojnë që të gjitha subjektet që marrin pjesë në proces të sillen në mënyrë që të evitojnë çdo vonesë të panevojshme. Kjo detyrë e gjykatave pasqyrohet edhe në dispozitat procedurale civile. Konkretisht, në nenin 4 të KPC-së parashikohet se gjykata kujdeset për zhvillimin e rregullt të procesit gjyqësor. Për këtë qëllim, në bazë të kompetencave që i jep ky kod, vendos për afatet dhe urdhëron marrjen e masave të nevojshme. Gjithashtu në nenin 171/a të KPC-së parashikohet: “gjykata ushtron të gjitha të drejtat e përcaktuara në këtë Kod, që janë të nevojshme për zhvillimin sa më të mirë të procesit gjyqësor. Gjykata cakton seancat dhe afatet brenda të cilave palët dhe personat e tjerë të thirrur prej saj duhet të kryejnë aktet procedurale dhe veprimet e tjera të kërkuara prej saj” (*shih vendimin nr. 12, datë 5.3.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

22. Lidhur me gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative, neni 3 i ligjit nr. 49/2012 ndër parimet e gjykimin administrativ ka përcaktuar sigurimin e një procesi të rregullt gjyqësor brenda afateve të shpejta dhe të arsyeshme. Ky ka qenë edhe qëllimi i ligjvënësit në krijimin e këtyre gjykatave. Kështu, në relacionin bashkëlidhur projektligjit nr. 49/2012 thuhet se ligji synon thjeshtimin e procedurave me objekt zgjidhjen e mosmarrëveshjeve administrative dhe se në këtë drejtim qëllimi i krijimit të Gjykatës Administrative është garantimi i mbrojtjes efektive të të drejtave subjektive dhe interesave të ligjshëm të personave nëpërmjet një procesi të rregullt gjyqësor dhe brenda afateve të shpejta e të arsyeshme. Gjykata, gjithashtu, vëren se në relacionin e projektligjit të lartpërmendur lexohet se afatet konkrete të përcaktuara në ligj për gjykimin e çështjeve duhet të zbatohen nga gjykatat administrative për shqyrtimin e çështjeve. Për më tepër, në ligjin nr. 49/2012 janë parashikuar afate për gjykimin në shkallë të parë, neni 25 për veprimet përgatitore, neni 27 për caktimin e seancës gjyqësore, neni 48/2 për shqyrtimin e çështjes nga gjykata e apelit, si dhe neni 60/2 për gjykimin në Gjykatën e Lartë.

23. Nga sa më lart, Gjykata ka çmuar se përderisa ligjvënësi ka përcaktuar këto afate kohore (90 ditë në rastin në fjalë), do të thotë se ai i ka konsideruar ato si afate të arsyeshme për t’u zbatuar nga gjykatat administrative. Në këtë drejtim, respektimi rigoroz i ligjit përbën detyrim për Gjykatën e Lartë, për shkak të pozicionit dhe rolit të saj si gjykatë ligji, për sa kohë ajo ka për detyrë të kontrollojë mënyrën e zbatimit të ligjit material dhe procedural nga ana e gjykatave më të ulëta (*shih vendimin nr. 69, datë 17.11.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

² Gjyqtare Altina Xhoxhaj ka votuar për pranimin pjesërisht të kërkesës vetëm për pretendimin e cenimit të së drejtës së njoftimit nga Gjykata e Lartë.